

Arş. Gör. Süheylâ KAHRAMAN

**TÜRK MİLLETLERARASI
AİLE HUKUKUNDA
ORTAK VELAYET**

onikilevha
KURUMSAL YAYINLAR

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ	VII
İÇİNDEKİLER.....	IX
KISALTMALAR.....	XV
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ KISIM

BİRİNCİ BÖLÜM

VELAYET KAVRAMININ ZAMAN İÇERİSİNDEKİ DÖNÜŞÜMÜ VE ORTAK VELAYETİN ORTAYA ÇIKIŞI

I. Velayetin Tarihsel Gelişimi	5
A. Genel Bilgi.....	6
B. Roma Hukukunda Velayet	6
C. Cermen Hukukunda Velayet	7
D. Türk Medeni Kanunu Öncesinde Velayet	8
II. Velayet Kavramının Dönüşümü ve Ortak Velayet Kavramı	9
A. Velayet Kavramının Dönüşümü	9
B. Ortak Velayet.....	15
1. Genel Bilgi.....	15
2. Ortak Velayet Kavramı.....	16
C. Boşanma Sonrasında Velayetin Kullanılması ve Ortak Velayet...	17

1. Fiziksel Ortak Velayet (Joint Physical Custody/
Residential Custody)21
2. Yasal Ortak Velayet (Joint Legal Custody) 26

İKİNCİ BÖLÜM

ULUSLARARASI BELGELERDE ORTAK VELAYET

- I. Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesinde Ortak Velayet .. 30
 - A. Genel Bilgi..... 30
 - B. Çocuklar Arasında Ayrım Gözetmeme İlkesi31
 - C. Çocuğun Yüksek Yararının Gözetilmesi İlkesi.....33
 1. Genel Bilgi.....33
 2. Velayetin Tevdiinde Çocuğun Yüksek Yararının
Gözetilmesi..... 36
 - D. Çocuğun Anne ve Babası ile Yaşama Hakkı41
 - E. Çocuğun Görüşünün Alınması İlkesi42
- II. Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin 84(4) Sayılı Tavsiye
Kararı Bağlamında Ortak Velayet45
- III. AİHS Ek 7 Nolu Protokol Bağlamında Ortak Velayet47

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

MUKAYESELİ HUKUKTA VE TÜRK HUKUKUNDA ORTAK VELAYETE İLİŞKİN DÜZENLEMELER

- I. Mukayeseli Hukukta Ortak Velayet..... 49
 - A. Alman Hukukunda Ortak Velayet 49
 - B. İsviçre Hukukunda Ortak Velayet..... 50
 - C. Hollanda Hukukunda Ortak Velayet.....53
 - D. Avustralya Hukukunda Ortak Velayet 54

E. Amerika Birleşik Devletleri Hukukunda Ortak Velayet	55
II. Türk Hukukunda Ortak Velayet.....	58
A. Evli Olmayan Çiftler Arasında Velayetin Kullanılması ve Ortak Velayet.....	58
B. Birlikte Yaşamaya Ara Verilmesi veya Ayrılık Halinde Velayetin Kullanılması ve Ortak Velayet	59
C. Boşanmada Velayetin Kullanılması ve Ortak Velayet	60
1. Türk Doktrininde Yer Alan Görüşler	62
2. Türk İlk Derece Mahkemeleri ve Yargıtay'ın Konuya Yaklaşımı	64
3. Görüş ve Öneriler	66

İKİNCİ KISIM

BİRİNCİ BÖLÜM

KANUNLAR İHTİLAFINDA ORTAK VELAYET

I. 1961 Tarihli Lahey Sözleşmesi Bakımından Ortak Velayete Uygulanacak Hukuk	74
A. Sözleşmenin Uygulama Alanı	74
B. Sözleşme Gereğince Ortak Velayete Uygulanacak Hukuk	75
II. 1996 Tarihli Lahey Sözleşmesi Gereğince Ortak Velayete Uygulanacak Hukuk.....	77
A. Sözleşmenin Uygulama Alanı	77
B. Sözleşme Gereğince Ortak Velayete Uygulanacak Hukuk	79
1. Genel Bilgi.....	79
2. Koruma Önlemlerine Uygulanacak Hukuk	80
3. Velayet Sorumluluğuna Uygulanacak Hukuk.....	81
III. Kanunlar İhtilafı Kuralları Gereğince Ortak Velayete Uygulanacak Hukuk	83
IV. Ortak Velayete Uygulanacak Hukukta Kamu Düzeni Etkisi	85

İKİNCİ BÖLÜM
YABANCI MAHKEMELER TARAFINDAN
VERİLEN ORTAK VELAYET İLAMLARININ
TANINMASI VE TENFİZİ

I.	1996 Tarihli Lahey Sözleşmesi Gereğince Ortak Velayet Kararlarının Tanınması ve Tenfizi	91
	A. Genel Bilgi.....	91
	B. Sözleşme Gereğince Ortak Velayet Kararlarının Tanınması.....	91
	C. Sözleşme Gereğince Ortak Velayet Kararlarının Tenfizi	93
II.	1980 Tarihli Lüksemburg Sözleşmesi Gereğince Ortak Velayete İlişkin Kararların Tanınması ve Tenfizi	95
	A. Sözleşmenin Uygulama Alanı	95
	B. Sözleşme Hükümlerine Göre Ortak Velayete İlişkin Kararların Tanınması ve Tenfizi.....	97
	C. Sözleşme Hükümlerine Göre Ortak Velayete İlişkin Kararların Tanınması ve Tenfizinde İzlenmesi Gereken Usul ..	100
III.	1980 Tarihli Lahey Sözleşmesinin Ortak Velayet Kararlarının Tanınması ve Tenfizi Bakımından Önemi	101
IV.	Brüksel II-A Tüzüğü Kapsamında Tanıma ve Tenfiz	103
	A. Genel Bilgi	103
	B. Tüzük Hükümleri Uyarınca Tanıma ve Tenfiz.....	104
	1. Tanıma	104
	2. Tenfiz.....	106
V.	Türk Milletlerarası Usul Hukukunda Tanıma ve Tenfiz	108
	A. Genel Bilgi.....	108
	B. 5718 sayılı MÖHUK Hükümlerine Göre Velayet Kararlarının Tenfizi İçin Aranılan Şartlar	109
	1. Ön Şartlar	109
	2. Asli Şartlar.....	110
VI.	Yabancı Ortak Velayet Kararlarının Tenfizinde Kamu Düzeni Etkisi	113

VII. Velayet Kararlarının İki Taraflı Adli Yardım Anlaşmaları Kapsamında Tenfizi.....	115
--	-----

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
ORTAK VELAYETE İLİŞKİN
UYUŞMAZLIKLARDA TÜRK
MAHKEMELERİNİN MİLLETLERARASI
YETKİSİ

I. Türk Mahkemelerinin Genel Olarak Milletlerarası Yetkisi.....	120
II. Türk Milletlerarası Usul Hukukuna Göre Velayet Uyuşmazlıklarında Yetki	121
A. 1961 tarihli Lahey Sözleşmesi Kapsamında Türk Mahkemelerinin Milletlerarası Yetkisi	123
1. Genel Bilgi.....	123
2. Sözleşme Uyarınca Yetkili Makamın Tespit Edilmesi	124
a. Küçüğün Mutad Meskeni Makamlarının Yetkisi.....	124
b. Küçüğün Vatandaşı Olduğu Devlet Makamlarının Yetkisi	125
c. Küçüğün veya Mallarının Bulunduğu Yer Makamının Yetkisi.....	126
B. 1996 Tarihli Lahey Sözleşmesi Gereğince Türk Mahkemelerinin Milletlerarası Yetkisi	127
1. Genel Bilgi.....	127
2. Sözleşme Hükümlerinde Yer Alan Genel Yetki Kuralı.....	127
3. Sözleşme Hükümlerinde Yer Alan Genel Yetki Kuralının İstisnaları	128
SONUÇ	131
KAYNAKÇA	135